

1375

EMIL ISAC

A FIATAL APÁCA

DRAMOLETT EGY FELVONÁSBAN

KÁDÁR IMRE

FORDITÁSA

KÜLÖNLENYOMAT
AZ „ERDÉLYI HELIKON” 1935. JUNIUS—JULIUSI SZAMÁBÓL.

821.135.1-2

821.135.0-2 = 500.141

1-81

922904Q

Consiliul Județean Cluj
Biblioteca Județeană
"Octavian Goga"

el/1-81

SZEMÉLYEK:

*A fiatal apáca.
Mărioara.
A kulcsárnő.*

(A szín egy zárda kertjét ábrázolja. Balra a zárda öt ablaka látszik. Jobbra a portál támaszkodik a falra, amelyről virágok csüngenek alá. A portálon ablak van a falu felé, amelynek fényeit látni lehet. A portál mellett iconostas, a Szűzanya képével— felette mécses ég. Az iconostas előtt szék áll. A cselekmény napjainkban megy végbe.)

I. JELENET.

A fiatal apáca. — Majd Mărioara.

AZ APÁCA: *(A széken ül és az ablakon át lenéz a falura. A falu felől vidám lakodalmi ének hallatszik, a hegedűszót kurjantás követi. A fiatal apáca hallgatagon néz le a falura, a mellén csüngő keresztel játszik, egész lényé nagy nyugtalanságot árul el.)*

MĂRIOARA: *(Nyájasan.)* Nem ismersz? József felesége vagyok. Az uradalmi béres felesége, aki a tejet hordja nektek.

AZ APÁCA: És mit akarsz? Miért jössz ilyen későn? Nem találkoztál a kulcsárnővel?

MĂRIOARA: S ha találkoztam volna? Ma esküvő van a faluban és ha esküvő van, nem törődöm másokkal... Ilyen vagyok én, nem törődöm másokkal...

AZ APÁCA: Esküvő van a faluban? Esküvő van?

MĂRIOARA: A második utcában... Hallgasd, nővér, hogy kurjongat a násznép... *(Közelebb mennek a portál ablakához. Mărioara megragadja az apáca kezét.)* Jőjj közelebb... Elég messze van a te életed a mi életünktől... Ne félj... Ott esküvő van... Esküvő van... és tíz zenész muzsikál az asztalnál

és két asztal roskadásig rakva és nyolcvan vendég van... És muzsikálnak a zenészek, táncol öreg és fiatal, és a fiatal táncol, mert majd megöregszik és az öreg táncol, mert megint fiatal szeretne lenni... Ide hallgass, nővér, a nagy lakziból jövök, hogy vizet vigyek... Azt mondják, hogy a ti vizetek szent, mert a ti kútatoknál nem várnak legények és nem énekelnek a leányok. És a menyasszony azt mondta nekem, hogy a ti vizetekből akar inni, mert a szomszúság égeti és az ő szomszóját csak a ti vizetek oltja... Szent vizért jöttem, nővér...

AZ APÁCA: Hoztál kártyust?

MÁRIOARA: Nem látod? Hiszen itt tartom a kezemben! (*Mutatja.*) Nővér, nővér, nem látod a kártyust?

AZ APÁCA: Igen, a kártyust...

MÁRIOARA: A kezemben tartom és te nem látod? (*A hegedűk erősebben hallatszanak.*) Hallod, nővér? Jaj, milyen szép esküvő... Jaj, milyen szép násznép... Jaj, látnád a menyasszonyt... Öreg és csunya és hervadt — de van pénze. És a menyasszonyi ruhában, fátyollal az arcán — még rutabbnak tetszik. Nagy és öreg szemei vannak — és úgy néz, mintha harapni akarna a tekintetével. Mert látja, hogy a világ szép, ő meg olyan csunya... De a pénz, a pénz... A mai világban mindent megvehetsz ezüstről: selymet és bűzát és férjet. És így esett ezzel a menyasszonnyal is. Gyönyörű legényt vásárolt magának. Megszomjazott egy egészséges legény csókjára... Megvette... És természetesen, hogy annyi vendég jött erre a lakzira, ahol mindent úgy vettek pénzen. Urak jöttek, urak... A fekete dászkal... A pópa az ő sápadt kisasszonylányával, aki intézetben nevelkedett (*lenézően.*) A szőkehajú kisasszonnyal, aki az orrán át beszél és mindenkinek azt modja: merszi, merszi...

AZ APÁCA: Nem viszed még a vizet? Miért mondd nekem ezeket?

MÁRIOARA: Ugyan, miért sietni? Én nem vágyódom a táncba... Hadd táncoljanak, akik táncolni akarnak... Én eltáncoltam a magam táncát... Most már csak mások táncát nézhetem... Igen, nővér, ilyenek az öregek... Megöregedtem, megromlottam, de jobban látok... Látom, hogy a világ nem olyan szép, amilyennek valamikor láttam... amikor még a szénában aludtam... amikor leányka voltam... tüzelt az arcom... De te, nővér, te virágbimbó vagy.

AZ APÁCA: Mit beszélsz? (*Riadtan, — a toronyban kilencet üt az óra.*) Közeledik az esti ima... Asszony, vidd a vizet és ne beszélj többet.

MÁRIOARA: (*Leteszi a kártyust és körülnéz.*) Itt olyan hideg van... Brrr... Milyen fehérek a falak. És milyen sötétség van a falak mellett. (*A hegedűk megint erősebben szólnak.*) Ott pedig esküvő van és legények és bor... És látod, József, a bíró fia, mindig Vandával táncol. Az ő táncukból is lakzi lesz.

AZ APÁCA: Nem viszed a vizet? Vár a menyasszony... Nem viszed a vizet? A szent vizet...

MĂRIOARA: Hadd, elég öreg, várhat még... De te virágbimbó vagy. Kár itt maradnod... Te fiatal és szép vagy... Mondd, nővér, mi volna, ha velem jönnél a lakodalomba?

AZ APÁCA: A lakodalomba? A lakodalomba? *(fojtott hangon.)* Krisztus leánya vagyok... Fehér virágokból fonok koszorút. Tömjén ébreszt, esthang altat el. Bennem meghalt a világ. És az ő élete. Bennem meghalt a vér és ölemben nem égneek vágyak. A lakodalomba?... Közeledik az esti könnyörgés ideje... Énekelni fog a kórus... Vidd a vizet, asszony, és hagyj engem, szegény halott szívű leányt.

MĂRIOARA: Milyen szép vagy te, nővér. Szemedben ég a lélek. Arcodban több élet és tavasz van, mint a virágban. És itt hervadozol. Jőjj a lakziba, a lakziba. Kár érted. Elhervadsz anélkül, hogy megcsókolt volna valaki.

AZ APÁCA: Asszony, asszony...

MĂRIOARA: És a szépség is elmulik. *(A hegedűk megint szólanak.)* És ha öreg leszel, annyiszor fogsz sirni, hogy szép voltál, mikor fiatal voltál! Jőjj a lakziba. Hallod a hegedűszót? A kulcsárnő nem látna meg... És az apácák mind öregek... Csuklyájuk alatt ezüst a haj. De te olyan szép vagy! Mért ülsz ebben a hüvösségben? Nem érzed, milyen hideg van a fehér falak között? Jőjj a lakziba!

AZ APÁCA: Asszony, asszony...

MĂRIOARA: Rád adnám az ünneplő ruhámat. És piros virágot tűznék a hajadba.

AZ APÁCA: Piros virágot, piros virágot, asszony? Hogy cladjam a lelkemet? Hogy elkárhozzak?

MĂRIOARA: Nem lát meg senki... Leveted a kámzsát...

AZ APÁCA: Levessem a kámzsát?

MĂRIOARA: Senkitem fog látni, mikor leveted a kámzsát, hogy felöltsd az élet ruháját. Jőjj velem, kilopódzunk... Oh, te olyan szép vagy... Szép és fiatal... És a hajad fekete... Jól fog illeni hajadba a piros rózsá.

AZ APÁCA: Eladjam a lelkem?

MĂRIOARA: Ugyán! Most fogod megtalálni! Akkor vesztetted el, amikor a zárdába jöttél.

AZ APÁCA: És Krisztus?

MĂRIOARA: Krisztus szereti azokat, akik vezekelni akarnak.

AZ APÁCA: És az Uristen?

MĂRIOARA: Meg fog neked bocsátani, nővér, meg fog bocsátani.

AZ APÁCA: Oh, én Krisztus leánya vagyok. Az ő hive vagyok.

MĂRIOARA: És nem maradhatsz hive? Csak a zárdában lehetsz hive? Akik odakünn táncolnak, szeretnek, lélekenek, vajjon mind pogányok? *(A hegedűk szólanak.)* Ott van az élet. Menyegző... Tüzes menyegző. Jőjj te is, túlságosan szép vagy, semhogy itt maradhass...

AZ APÁCA: Vidd a vizet. Én az esti imához megyek.

MÄRIOARA: Hallgasd a hegedüket, nővér.

AZ APÁCA: Vidd a vizet.

MÄRIOARA: Túlságosan szép vagy, semhogy ne ismernéd az életet. (Szünet.) Mondd, nem szerettél soha?

AZ APÁCA: A zárdában...

MÄRIOARA: Eh, ne beszélj a zárdáról... Mondd, nem szerettél?... Szerettél?... Szerettél?...

AZ APÁCA: Mi a szerelem?

MÄRIOARA: A szerelem?... A szerelem az, amikor a szénában hálsz, piros virágokat szagolsz és a fehér holdba bámulsz.

AZ APÁCA: És boldogság a szerelem?

MÄRIOARA: A szerelem szenvedése is boldogság.

AZ APÁCA: (Lehajtja a fejét.) Akkor én boldog vagyok.

MÄRIOARA: (Részvétellel megszorítja a kezét.) Szerelem volt?

AZ APÁCA: Az volt.

MÄRIOARA: És miért jöttél ide?

AZ APÁCA: Szüleim akarták. Én gazdag voltam, a fiú szegény!

MÄRIOARA: Régen volt?

AZ APÁCA: Két éve, azóta vagyok a zárdában.

MÄRIOARA: És elfeledted?

AZ APÁCA: (Hosszú szünet után, kitörve.) Nem tudom elfeledni... Nem tudom elfeledni... Asszony, asszony, miért ébresztettél fel? Olyan jól aludtam!... És te felébresztettél. Talán a pogány hegedük ébresztettek fel... Mert nem vagyok olyan, mint a többi apácák... A gyertyákban is, a tömjénben is a multam alszik. Imáimban őt látom. Krisztus hozzá hasonlít... És ágyam vánkosi nedvesek a könnyektől és a főnöknő gyakran mondja nekem: „te pogány vagy, te pogány vagy, mert a holddal beszélgetsz, a szénában hálsz és piros virágokat szagolsz.“ Oh, és az éjszakák, az én álmatlan éjszakáim... És a gyötrelmes reggelek... Itt nincsenek fehér virágos kertek, nincsenek pacsírták, sem pajkos gyerekdalok... Csak öreg falak... És-este, mikor az imához megyek, visszhangzanak lépteimtől a hosszú folyosók, mint a sirbolt. És mindig remegek, hogy hideg kezemet megfogja valami meleg kéz... Asszony, jó asszony... Vidd a vizet. Itt minden a halálé... asszony, vidd a vizet.

MÄRIOARA: Annyit szenvedtél.

AZ APÁCA: Vannak napok és éjszakák, amikor elfelejtem, hogy életben vagyok... Akkor a kórusban énekelek... És imádkozom... De ha piros rózsát látok, felébredek — felébredek az álomból. Akkor érzem, könnyekkel a szememben, hogy én alszom, amikor odakünn minden szép. Akkor belém száll az élet-erő: fojtogatni tudnék... Mert ölelésre vágyom... Érted, ölelésre vágyom.

MÄRIOARA: És a legény?

AZ APÁCA: „Situ“?

MĂRIOARA: Situnak hivod?

AZ APÁCA: Situ, a pék fia.

MĂRIOARA: Gesztenyebarna?

AZ APÁCA: Gesztenyebarna, asszony, gesztenyebarna.

MĂRIOARA: És kék szeme van?

AZ APÁCA: Kék, asszony, kék.

MĂRIOARA: És amikor nevet, látszik, hogy a fogai fehérek?

AZ APÁCA: Fehérek, asszony, fehérek.

MĂRIOARA: Az ajka piros, piros mint az eper?

AZ APÁCA: Mint az eper, asszony... Kék szeme van. Kés van a kebelén, rossz fiú, mert nem fizet a korcsmában és nem hajt fejet a pap előtt. Őt ezüst gyűrűje van, mert mindig vesz egy ezüst gyűrűt, ha nagyon elvert valakit. Fehér foga van és édes hangja és erős karja... Situ! Situ... *(Látomásszerűen.)* Szegény fiú.

MĂRIOARA: Csodálatos ez a világ és csodálatosak az emberek. Itt egy szent szív Situért és ott, a lakodalomban, egy másik Situ.

AZ APÁCA: Úgy hívják a vőlegényt? Situnak hívják?

MĂRIOARA: Úgy. Situ, a híres. Kék szeme van és kártyusból issza a bort. Eladta magát ezüstért. Jó ezüstért adta el magát. Az uzsorás leánya...

AZ APÁCA: Megvette Situt az ezüstjével?

MĂRIOARA: Megvette.

AZ APÁCA: Nem az én Situmat vette meg? Az én Jánosomat? Asszony, nem őt vette meg?

MĂRIOARA: Lehet, hogy őt. De miért ne lehetnének más Jánosok is, akiket Situnak hívnak? Másik János lesz az, nővér, de neked jólesik hinni, hogy rátaláltál a tiedre.

AZ APÁCA: Érzem, hogy csak ő lehet... Érzem, hogy csak ő lehet az, aki eladta magát.

MĂRIOARA: Hogyan érezheted?

AZ APÁCA: Érzem, mint azok az asszonyok, akik szeretnek. Oh, miért jöttél vizért, asszony, miért jöttél, miért mondtad meg?

MĂRIOARA: Ejnye, nem gondolod, hogy hiába emészted magad? Lehet, hogy az érzésed megcsal. *(A hegedűk megszólalnak.)*

AZ APÁCA: És milyen a lakodalom? Szép?

MĂRIOARA: Szép és gazdag.

AZ APÁCA: És a megrakott asztalnál hogyan ülnek a vőlegény és a menyasszony? Mit beszélnek?

MĂRIOARA: Mit beszéljen egy vőlegény? A vőlegény megcsókolja a menyasszonyt és mindig galambomnak szólítja.

AZ APÁCA: Galambomnak szólítja és mindig megcsókolja? Situ így beszél, amikor csókol . . . Ah, Situ csókol. Az uzorás leányát csókolja

MĂRIOARA: Őreg az uzorás leánya. De szereti Situt. És Situ mindig megcsókolja.

AZ APÁCA: És mindig galambomnak szólítja?

MĂRIOARA: Sok pénzen vette meg . . .

AZ APÁCA: És talán nem akarta magát eladni?

MĂRIOARA: De szegény legény volt és eladta magát.

AZ APÁCA: Ne folytasd. Töltsd meg a kártyust vízzel. Aztán menjünk. Látni akarom a vőlegényt. A menyasszonyt akarom látni. A lakodalmat akarom látni. Situ mindig galambomnak szólítja és mindig megcsókolja?

MĂRIOARA: De ha másik Situ lesz? Nővér, lehet, hogy másik Situ!

AZ APÁCA: Miért adtad el magad, mért adtad el magad?

MĂRIOARA: Lehet, hogy másik János. Másik legény.

AZ APÁCA: Látni akarom a vőlegényt . . .

MĂRIOARA: Nővér, ne légy gyermek. Hátha másik János?

AZ APÁCA: Akkor visszajövök és itt öregszem meg a penészes falak között.

MĂRIOARA: És ha a tiéd?

AZ APÁCA: Akkor . . . Akkor nem jövök vissza soha többé. Soha többé.

MĂRIOARA: Nem, nővér . . . Várj, rossz tréfa volt, hogy lakodalomba hívtalak.

AZ APÁCA: Félsz, hogy ő Situ?

MĂRIOARA: Nem félek, mert ha a tied volna is, nem kérheted őt többé.

Ő vőlegény, te pedig apáca vagy.

AZ APÁCA: De a kámzsa alatt él valaki.

MĂRIOARA: Menj az imához, nővér . . . Édes nővér, menj az imához. És imádkozz azokért, akik meghaltak, és imádkozz azokért, akik meg fognak születni. Imádkozz mindenkiért. *(A hegedűk újra szólnak.)*

AZ APÁCA: Menjek imádkozni. Ét ott *(a falu felé mutat)* esküvő van . . . Esküvő . . . Az uzorás leánya . . . csunya . . . öreg . . . pénzes. És Situ mindig galambomnak szólítja és mindig megcsókolja? . . .

MĂRIOARA: A vőlegény hogyan csókolná meg a menyasszonyt? Ez a világ sorja . . . De én megyek . . . Megtöltöm a kártyust szent vízzel és megyek. Vár a néznép. Drága nővér, tedd meg, menj az oltárhoz. És feledd el.

AZ APÁCA: Dehát nem mondtam, hogy felébredtem? Galambomnak szólítja és mindig megcsókolja? *(A hegedűk erősebben szólnak.)* Jőjj, jőjj. Öltöztess fel ünneplő ruhádba. Menjünk a lakodalomba, mert fiatal vagyok és kár

értem, hogy itt üljek ezek között a hideg falak között. Látni akarom Situ . . . Látni akarom, hogyan táncol, hogyan nevet, hogyan csókol . . . Látni akarom a szemeit, melyekben álmódzó imáim pihennek . . . Látni akarom az öreg menyasszonyt, aki megvette, ezüstön vette meg. Galambomnak szólítja és mindig megcsókolja?

MĂRIOARA: Nővér, menj imádkozni. Más Situ lesz, más János . . . Más legény. Nem a tiéd . . . A vér gyulladt ki benned, az mond neked meséket, az ösztökél . . . Menj imádkozni, nővér.

A APÁCA: Visszaküldesz? (*A zárdára mutat.*) Hogy éjjel-nappal sirjak? Hogy ne lássam az örömet és ne lássam a napkeltét a mezőn? Hogy sirjak az ablaknál, hogy egyre csak várjak és ne jöjjön senki? . . . (*A hegedük megszólalnak.*) És ő galambomnak szólítja . . . Jőjj, menjünk. Jőjj, asszony, menjünk a lakodalomba . . . Gyere, még egyszer látni akarom. Egyetlen egyszer a szemébe akarok még nézni. Még egyszer látni akarom, ahogy nevet. Oh, amikor Situ nevet, az egész világ tisztábbnak és jobbnak látszik. Menjünk a lakodalomba, asszony, kár volna, ha itt halnék meg.

MĂRIOARA: Maradj nővér, ne szennyezd be a lelkedet.

AZ APÁCA: A lelkemet?

MĂRIOARA: Megláthatna valaki, amint kifutsz a zárdából. És mit mondana, aki meglátna?

AZ APÁCA: Azt mondaná: ime egy apáca, aki eltávolodik Istentől, hogy közelebb kerüljön a szívéhez.

MĂRIOARA: Ez bűn. Nagy bűn . . .

AZ APÁCA: Bűn volna a szerelem? . . . Galambomnak szólítja és egyre csókolja. Értsd meg asszony, sok ezüstért adta el magát . . . Eladta magát, mert szegény volt . . . Situ, Situ. Asszony, Situ . . .

MĂRIOARA: Hagyd abba, mert meghallják az öreg apácák.

AZ APÁCA: Meg fognak ismerni. És meg fogják érteni, hogy nem akarok olyanná lenni, mint ők.

MĂRIOARA: Menj imádkozni, menj imádkozni. (*A hegedük egyre erősebben szólnak.*)

AZ APÁCA: (*Megragadja Mărioara kezét és izgatottan mondja:*) Galambomnak szólítja és mindig megcsókolja. Gyere, menjünk a lakodalomba. Megállunk a kapuban, mint a leprások és kívülről fogjuk nézni a bentic boldogságát. Látni akarom őt. Őt és a menyasszonyt . . . Látni akarom a száját és a fogát és a bajuszát és a szemét. Látni akarom a nagy szemeket, amelyekbe az én szívem hullott . . . Oh, szemek, szemek . . . Gyere, siessünk, fussunk . . .

MĂRIOARA: De ha nem a te legényed? Ha valami más Situ? Akkor mit teszel?

AZ APÁCA: Akkor visszajövök és hamut hintek a fejemre.

MĂRIOARA: És ha ő az?

AZ APÁCA: Akkor... (szünet.) Jőjj. (Az apáca az iconostashoz megy és térdre hullva imádkozik.) Szűzanya... Szűzanya... Bocsáss meg, bocsáss meg... Nem vagyok bűnös. Te asszony vagy, mint én. Te meg fogsz érteni. Szegény legény volt, szegény. És megvették ezüstön, mint Judást. (A hegedűk szólnak.) Hallgasd, Szűzanya, hogy szólnak a hegedűk. És ő galambomnak szólítja és mindig megcsókolja. Bocsáss meg, Mária, bocsáss meg, de el kell mennem a lakodalomba... Ha valami más János, akkor bocsáss meg, Mária... De ha Situ, akkor ne várj vissza. Kifutok az éjszakába. Kifutok az éjszakába és zuhanok, hogy ne tudjak felkelni soha többé... Krisztus menyasszonya imádkozik Hozzád, Mária. Galambomnak szólítja és egyre csókolja. Mária, Situ eladta magát. Megvették ezüstön. Megvette az uzsorás rút leánya. És ő galambomnak szólítja. Olvasni akarok az arcából. Még egyszer látni akarom, Mária. Látni akarom, hogyan ég a szeme, mély tüzzel ég az ő szeme, Mária. Oh, miért ismertem meg. — Mária, Mária, engedd, hogy lemenjek. Ugye, hogy elengedsz? Elengedsz? Nem maradok el sokáig... A tekintetéből ki fogom olvasni az életemet. Bocsáss meg, Mária... Mária. (Hangosan.) Gyere, asszony, menjünk. Mária elengedett.

MÁRIOARA: Menj imádkozni.

AZ APÁCA: Mária elengedett. Jőjj, menjünk.

MÁRIOARA: Menj a zárdába.

AZ APÁCA: Az életbe megyek... Ismered az utat? Mondd, nincsenek kutyák? Nem fognak megharapni? (A holdra néz.) Oh, milyen fehér a hold.

MÁRIOARA: Fehér, fehér. (Kimennek, — háttérből szavak töredékei halatszanak.)

AZ APÁCA: ... megyünk.

MÁRIOARA: .... te akartál jönni.

II. JELENET.

Kulcsárné egyedül.

(*Abban a pillanatban, amikor a fiatal apáca és Mărioara kimennek, a zár-dában megszólal az apácák kórusa, harangcsengéstől kísérvé. A hegedűk muzsikája társul a harangok és az apácák hangjával, és a lakodalmas ének egy-egy erősebb kitörése a színpadig hatol. Kulcsárnő lehajtott fejjel jön. Ajtatosan hallgatja a kórus énekét és sűrűn veti a keresztet. Mikor a kórus elballgat, a kulcsárnő előrejön és apró léptekkel a portálhoz megy. Aztán visszafordul és kézilámpását felemelve, kiált.)*

KULCSÁRNŐ: Nővér, nővér... (Szünet.) Gyere az imához. Nem felel a kert mélyéből.

Elaludt a szénában.

Nem értem ezt az apácát. Másnak látszik, mint mi.

Elalszik a szénában.

És fehér vánkosa alatt, szent vánkosa alatt gyakran találtam piros virágokat. Piros virágokat...

Piros virágokat.

És ő egészséges. Szép arca van. És erős karja.

És talán forró gondolatai...

Mert a kórusban az ő éneke másnak látszik, mint a mi énekünk. Az ő énekében elpusztíthatatlan élet remeg.

És tükörben fésülködik.

És gyakran láttam, hogy a kútba nézett.

Vajjon mit látott, hogy nevetett, amikor a tükörbe nézett?

És gyakran hallottam, hogy a holddal beszélt.

Halkan beszélt, de hangjában melegség izzott.

Vajjon mit mondhatott a holdnak?

Vajjon mit beszélt?

Ma is a holddal beszélget?

(*Erősen kiált*): Nővér, nővér, siess imádkozni... Siess, mert bezárom a kaput... Jőjj az imához, nővér... (Hosszú szünet.)

És nem felel.

Nem felel senki.

Semmi válasz.

Valami halotthoz ment. Hogy gyertyát gyújtson és imádkozzon a lelkéért.

Vagy talán a kútba néz és nevet.

Vagy a holdba néz és sir.

Nem értem a fiatal apácát.

Sohasem láttam hosszan sirni. Könnyei gyorsan felszáradnak.

Sohasem hint hamut a fejére.

Nem bánkódik sokáig.

A tekintetében annyi kívülről való tűz van.

Ilyenek a gazdagok leányai.

Lassan morzsolódik széjjel a lelkük. Nagyon lassan morzsolódik

széjjel.

(*A hegedűk szólnak.*) Hallga, hallga, hogy szólnak a hegedűk.

Persze esküvő van a faluban.

Esküvő.

(*A portálhoz megy és kinéz, hallgatva az éneket.*)

Odakünn... a világ. Élet van. Odakünn nevetnek az emberek.

Szeretnek.

Esküvő. Esküvő.

Oh, de szeretném látni, amint a menyasszony táncol.

Oh, de szeretném látni, amint a vőlegény nevet.

Ej, ej, az emberek, az emberek.

Oh, hogy nevet a boldogságtól a menyasszony, mikor a vőlegény megcsókolja. És mikor szétnyítja a fátyolt az arcán. Oh, oh, esküvő.

Megrakott asztal. És bor... És ételek és italok.

Örömtől piros leányok.

És tánc... Tánc... (*Lábaira csap.*) A tieid öregek.

Hallgass, bűnös, hallgass.

Bocsáss meg, Jézusom. (*Szünet.*)

Vége... A hegedűk elhallgattak... Későre jár.

(*A zárda ablakára néz.*) Vége a könnyörgésnek. Oh, hogy elsötétültek a zárda ablakai.

Mint a halottak szemei, olyanok az ablakok.

Apácák mennek és lefekszenek.

És mindnyájan öregesen sóhajtoznak: uram kegyelmezz nekünk, uram kegyelmezz nekünk.

És elalszanak az apácák.

Fehér havasokról fognak álmodni, bárányokról, szent pásztorokról, Istenről...

Álmukban a ragyogó menyországot fogják látni.

És a pokolbeliek üvöltését fogják hallani.

Oh, elaludtak, mindnyájan elaludtak. (*Görcsösen kitör.*)

Nővér, nővér, gyere lefeküdni.

Gyere lefeküdni... Gyere jókat és szenteket álmodni. (*Szünet.*)

A nővér megint elaludt a szénában.

Vagy a fehér holddal beszélget.

Csak hadd aludjon a szénában... Ő is fel fog ébredni.
 Csak hadd beszéljen a holddal. Egyszer ő is gyülni fogja.
 És akkor ő is énekelni fog a karban.
 El fogja felejteni a piros virágokat.
 El fogja felejteni, amint én is elfeledtem.
 És mennyi virágom volt!
 És mennyit sirtam!
 Kisirtam a lelkemet. Ej, ej, piros virágok, piros virágok.
 Tavasz, meleg szelek.
 Minden, minden elmulik.
 Minden elmulik.
 Nővér, nővér, jőjj aludni.
 Nem jön. Nem jön.
 Elaludt a szénában.
 Vagy a holddal beszélget.
 Oh, nővér, nővér...

A lakodalomban is elhallgatott a vidám ének. Üresek az asztalok...
 Megitták a borokat... A násznép elszéledt... Most csak ketten vannak, a vő-
 legény és a menyasszony.

A menyasszony a vőlegény szemébe néz és megkérdi: szeretsz?
 És a vőlegény feleli: szeretlek, szeretlek.
 És megfogják egymás kezét.
 És egymás szemébe néznek.
 Oh, egymás szemébe néznek... Szerelem, szerelem.

(Szégyenkezve szájára üt.) Hallgass...

Oh, Mária bocsáss meg, nagyon sokat beszéltem.
 A mult eltévedt hangja beszélt belőlem. Emlékeztem.
 Egy kertre... Egy kútra... Piros rózsákra...
 Régen volt. Régen... Elmult... Öreg vagyok. Öreg vagyok.

Bocsáss meg, Mária. *(Meghajol az iconostas előtt. Hosszabb szünet után felemelkedik, megtörli a szemét... Bámészkodik. Aztán apró lépésekkel a portál mellett álló székhöz megy... Lecsavarja a kézilámpás lángját és a portál vaskampójára akasztja... Aztán térdre rogy és ájtatosan imádkozik... Lassanként minden elsötétül. Csak a portálon világít a lámpás.)*

A KULCSÁRNŐ *(felemelkedik)*: Vajjon hol lehet? Talán elment?
 Jaj, milyen öreg és tehetetlen vagyok. Fáj a szemem.
(Körülnéz.) Milyen fáradt vagyok.

Minden elmulik, elmulik.

Mikor fiatal vagy, másként látsz mindent. Mikor öreg vagy, elfeledsz mindent.

Eltelik az idő.

Holnap nagy könnyörgések lesznek. Az orgona is szólni fog.

Száz gyertya fog égni a templomban.

Jön a főnöknő... A főnöknő.

És talán Vlădica is jön.

Oh, szép istentisztelet lesz... Sokan, sokan fognak jönni az istentiszteletre.

És késő estig fognak tartani az imádságok...

Vajjon elaludt a menyasszony?

(*Keresztet vet.*) És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek...

(*Leül a székre... Még egy keresztet vet. Néha, néha mormol valamit. Elalszik. A toronyban egyet üt az óra. Csend van. Hosszú szünet. Minden elsötétül.*)

Consiliul Județean Cluj
Biblioteca Județeană
"Octavian Goga"

ACADEMIA R.P.R.
FILIAL CLUJ
BIBLIOTECA
Nr. 1928 6

III. JELENET.

Mărioara és Kulcsárnő.

MĂRIOARA (*kétségbeesve jön. Haja kibomolva, a vállára hull. Körül- néz, aztán a zárdát nézi, zavart tekintettel. Az inconstashoz megy és a kulcsárnőt nézi. Mintha csodálkoznék, hogy milyen öreg. Hosszas szünet után megfogja a kulcsárnő kezét és kissé megrázza.*)

MĂRIOARA: Nővér, nővér... Nővér, ébredj. (*A kulcsárnő felriad.*) Nővér, ne ijedj meg... Ne kiálts... Ne ébredjenek fel... Ne ébredjenek fel a többi apácák... Oh, nővér, nővér...

A KULCSÁRNŐ: Mi történt? Miért remegsz?

MĂRIOARA: A fiatal apáca gyilkolt. Gyilkolt a lakodalomban!

A KULCSÁRNŐ: Gyilkolt?

MĂRIOARA: Meggyilkolta a menyasszonyt... Az uzsorás leányát meggyilkolta a fiatal apáca.

A KULCSÁRNŐ: Meggyilkolta a menyasszonyt? Psszt... Hallgass, ne-hogy az apácák felébredjenek. Oh, gyilkolt...

(Átölelik egymást).

Függöny.

0,01.

1928

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.